

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Digitální učební materiál

Projekt: Digitální učební materiály ve škole, registrační číslo projektu CZ.1.07/1.5.00/34.0527

Příjemce: Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická, Husova 3, 371 60
České Budějovice

Název materiálu: Novorozenecké období – pracovní list

Autor materiálu: Mgr. Veronika Plecerová

Datum vytvoření: 29. 03. 2013

Zařazení materiálu:

Šablona: Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT (III/2)

Tematická oblast: Vývojová psychologie: prenatální období – předškolní věk

Sada: PS 5

Číslo DUM: 07

Předmět, ročník: Psychologie, 2. roč.

Ověření materiálu ve výuce:

Datum ověření: 19. 04. 2013

Třída: ZLY 2

Ověřující učitel: Mgr. V. Plecerová

Popis způsobu použití materiálu ve výuce:

Pracovní list je určen žákům pro individuální procvičení probíraného učiva, navazuje na výklad daného tématu a stává se součástí samostatné přípravy. Pracovní list žáci zpracovávají samostatně a následně je vhodné provést rozbor úloh společně s učitelem. Žáci tak získají zpětnou vazbu. Materiál využívá problémových úloh. Klíč je součástí pracovního listu.

Tento výukový materiál je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

PRACOVNÍ LIST

Kapitola: Vývojová psychologie

Téma: Novorozenecké období

1. Co by měla mít matka připravené na příchod dítěte?

2. Vysvětlete metodu

a) rooming in

b) full rooming in

c) half rooming in

3. Uveďte (obecně):

a) výhody metody rooming in

b) nevýhody metody rooming in

4. Vysvětlete význam kojení z hlediska psychologie.

5. Vztah novorozence k vnějšímu světu je řízen pomocí nepodmíněných reflexů.
a) Charakterizujte nepodmíněné reflexy.

b) Vyhledejte nepodmíněné reflexy u novorozence a charakterizujte je, popřípadě doplňte obrázky.

c) Napište, které z uvedených reflexů vyhasínají a v jakém věkovém období?

Reflex	Vyhasnutí
Hledací automatismus	
Orální	
Sací	
Polykací	
Obranné	
Robinsonův (úchopový)	
Moorův (objímací, úlekový)	
Tonicko-šijový (šermíře)	
Vojtův	
Babinského	
Reflex chůze	
Plazící	
Plovací	

6. Vysvětlete význam babyboxu.

7. Jakým způsobem je možné předejít žárlení staršího sourozence na příchod novorozence?

Klíč

Téma: Novorozenecké období

1. Co by měla mít matka připravené na příchod dítěte?
Zde jsou uvedeny pouze příklady možných odpovědí.

Příprava výbavičky – oblečení, potřeby k hygieně a vyprazdňování, ke spánku, výživě, bezpečné manipulaci s dítětem, hračky 0–3 měsíce.

2. Vysvětlete metodu
 - a) rooming in – **metoda, při které je umístění zdravé matky a fyziologického novorozence v jednom pokoji v bezprostřední vzájemné blízkosti**
 - b) full rooming in (plný, úplný) – **dítě je s matkou v celodenním nepřetržitém kontaktu**
 - c) half rooming in (poloviční, částečný) – **dítě je s matkou pouze přes den, v noci je umístěno na novorozenecké oddělení**
3. Uveďte (obecně):
 - a) výhody metody rooming in:
posílení emociální vazby matky a dítěte
verbální a neverbální komunikace
brzké zahájení výživy kojením
samostatnost matek
snižuje výskyt nozokomiálních nákaz a nemocností novorozence
 - b) nevýhody metody rooming in:
únava matek – nedostatek odpočinku
nedostatek spánku
pocit strachu při péči o dítě
4. Vysvětlete význam kojení z hlediska psychologie.
Zde jsou uvedeny pouze příklady možných odpovědí.

Je to první interpersonální kontakt, cítí doteky, hlazení, teplo matčina těla, vytváření silného emocionálního pouta, pocit bezpečí, jistoty.

5. Vztah novorozence k vnějšímu světu je řízen pomocí nepodmíněných reflexů.
a) Charakterizujte nepodmíněné reflexy.

Reflex je odpověď organismu na podráždění receptorů, patří mezi základní činnosti nervové soustavy. Nepodmíněné reflexy jsou nevědomou reakcí na podráždění. Nepodmíněné reflexy jsou vrozené a zcela automatické.

- b) Vyhledejte nepodmíněné reflexy u novorozence a charakterizujte je, popřípadě doplňte obrázky.

Wyživovací reflexy

Hledací automatismus – při doteku rtů, okolí úst, otočí hlavičku, otevře pusku a hledá bradavku.

Obr. 1

S hledacím reflexem souvisí **orální** (otevírání úst), sací a polykací reflexy. Když dítě bradavku najde, začne automaticky sát.

Sací reflex patří mezi nejzákladnější reflexy. Zpočátku dotek po tváři, poté okolí úst, cca od 11. dne pouze rty.

Obr. 2

Obr. 3

Když začne sát, začne automaticky polykat – **polykací reflex**.

Orální, sací, polykací reflexy – již v prenatálním období.

Další reflexy související s příjmem potravy – trávicí, vstřebávací, vylučovací.

Obranné reflexy – mrkání, kýčání, kašláni, dávení, zvracení, zívání.

Reakce na světlo – pokud je dítě vystaveno prudkému světlu, reaguje na něj neklidem či pláčem. Pokud novorozenec rozlišuje mezi světlem a tmou, jeho zrak je pravděpodobně zdravý.

Reakce na zvuk – pokud je dítě vystaveno ostrému hlasitému zvuku, reaguje neklidem, pláčem.

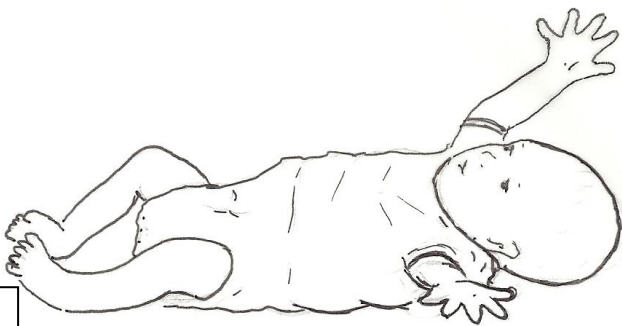
Robinsonův (úchopový) reflex – pokud se vloží prst do dlaně, dítě ho automaticky uchopí a nepustí, v závěsu vydrží cca 30 – 60 sekund.

Obr. 4

Polohové

Moorův reflex (objímací, úlekový) – při poloze na zádech při náhlé změně rovnováhy, polohy, při silném zvukovém podnětu dítě prudce roztáhne HK a ohne DK v kyčlích. Poté přitáhne HK a DK. Poté začne intenzivně křičet. Celá reakce vypadá jako úlek.

Obr. 5

Obr. 6

Tonicko-šijový reflex (šermíře) – poloha na zádech, při pootočení hlavičky napravo je PHK a PDK v extenzi, LHK a DK ve flexi. Zvedneme-li hlavičku, zvedá i končetiny.

Obr. 7

Vojtův reflex - když leží na boku a zvedneme jej - napne spodní končetiny (natáhne) a pokrčí končetiny, které jsou nahoře.

Obr. 8

Reflex Babinského – pokud se prstem podráždí ploska nožičky novorozence směrem od paty k prstíkům, dítě prsty roztáhne do vějíře.

Obr. 9

Pohybové reflexy

Reflex chůze (pohybový – lokomoční reflex) – při držení dítěte v přímé poloze, pokud se DK dotýkají pevného povrchu, naznačuje prvky chůze po rovině. S chodícím reflexem souvisí i reflex stojící.

Obr. 10

Obr. 11

Plazící reflex – novorozenec položený na nahém břiše maminky se snaží plazit. Nejde ovšem o vědomé plazení, jde o reflex, kterým se má dostat k potravě.

Obr. 12

Plovací reflex - dítě se nenadechne, pokud nemá hlavu nad vodou.

c) Napište, které z uvedených reflexů vyhasínají a v jakém věkovém období

Reflex	Vyhasnutí
Hledací automatismus	do 3. měsíce
Orální	–
Sací	do 4. měsíce
Polykací	–
Obranné	–
Robinsonův (úchopový)	asi ve 2 měsíci
Moorův (objímací, úlekový)	mezi 2.–4. měsícem
Tonicko-šijový (šermíře)	do 4 měsíce
Vojtův	cca 4 měsíce
Babinského	do 12.–16. měsíce
Reflex chůze	po 4. měsíci
Plazící	1.–2. měsíc
Plovací	4–6 měsíc

6. Vysvětlete význam babyboxu.

Babyboxy zachraňují život dítěte, pomáhají – matce, rodičům, v bezvýchodné, náročné životní situaci.

7. Jakým způsobem je možné předejít žárlení staršího sourozence na příchod novorozence?

Zde jsou uvedeny pouze příklady možných odpovědí.

Komunikovat o příchodu miminka.

Ponechat čas na vyrovnání s novou situací.

Dovolte komunikovat s miminkem, zpívat mu, hladit bříško, pocíťovat pohyby, dávat na bříško pusinky na dobrou noc.

Zapojit dítě do příprav.

Projevovat lásku a náklonnost.

- Obr. 1 - Hledací reflex. *Wwww.vasedeti.cz* [online]. [cit. 2013-03-29]. Dostupné z: http://www.vasedeti.cz/wp-content/uploads/2010/02/161068_lactation_3.jpg
- Obr. 2 - Sací reflex. *Kojeni.zdrave.cz* [online]. [cit. 2013-03-29]. Dostupné z: <http://kojeni.zdrave.cz/ir/images/42-19687495--c640xt427.jpg>
- Obr. 3 - Obr606.jpg. *Wwww.euromedicina.cz* [online]. [cit. 2013-03-29]. Dostupné z: http://www.euromedicina.cz/user_img/obr606.jpg
- Obr. 4 - Reflexy novorodence. *Wwww.mamaaja.sk* [online]. [cit. 2013-03-29]. Dostupné z: <http://www.mamaaja.sk/assets/Articles/reflexy1.jpg>
- Obr. 5 - Moorův reflex. *Wwww.red-tulip.cz* [online]. [cit. 2013-03-29]. Dostupné z: <http://www.red-tulip.cz/nakreslen%C3%A9%20obr%C3%A1zky%20reflex%C3%B90001.jpg>
- Obr. 6 - Primární reflexy. *Wwww.red-tulip.cz* [online]. [cit. 2013-03-29]. Dostupné z: <http://www.red-tulip.cz/eva-moro.jpg>
- Obr. 7 - Brain Gym and Rhythmic Movement Trainig. *www.markchurchcentre.co.uk* [online]. [cit. 2013-07-16]. Dostupné z: <http://www.markchurchcentre.co.uk/images/atnr.jpg>
- Obr. 8 - Vojtův reflex. [Http://www.vojta.com/](http://www.vojta.com/) [online]. [cit. 2013-03-29]. Dostupné z: <http://www.vojta.com/images/stories/images-2009/collis-horizontal-1.jpg>
- Obr. 9 - Babinskýho reflex. *Wwww.quizlet.com* [online]. [cit. 2013-03-29]. Dostupné z: http://o.quizlet.com/PXmdnjB1ivDLouW58PR62w_m.jpg
- Obr. 10 – Reflex chůze. *Vyvojovakineziologie.blog.cz* [online]. [cit. 2013-03-29]. Dostupné z: http://nd06.jxs.cz/471/202/25a2a5f099_93304875_o2.jpg
- Obr. 11 - Reflex chůze. <Http://www.vojta.com/> [online]. [cit. 2013-03-29]. Dostupné z: http://www.vojta.com/images/stories/images-2009/axillar_1-ph.jpg
- Obr. 12 - Plazící reflex. <Http://www.vojta.com/> [online]. [cit. 2013-03-29]. Dostupné z: http://www.vojta.com/images/stories/images-2009/aab_0010_bauchlage.jpg